

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
за 2022. годину

БЕОГРАД, јануар 2023.

САДРЖАЈ	
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ	4
ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ	7
ДОДЕЛА РЕПУБЛИЧКИХ НАГРАДА	8
РАД АКТИВА	8
ЗАКЉУЧАК	9

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Скупштина Удружења је током прошле године одржала редовну, годишњу седницу на којој су разматрана документа од значаја за реализацију делатности организације. Седница је одржана у новембру 2022. године у Београду и претходиле су јој интензивне припреме. Овог пута седница је организована као посебан догађај и имала је тематски карактер јер је, поред уобичајеног дневног реда, уприличена дискусија на тему ***Изазови функционисања социјалне заштите***. Том приликом усвојени су Извештај о раду и Финансијски извештај за 2021. годину, Програм рада и Финансијски план за текућу 2022. годину а усвојен је и нови Правник о материјално финансијском пословању Удружења. У тематском делу, вођена је исцрпна дискусија већег броја присутних чланова Скупштине о актуелним тешкоћама у систему социјалне заштите а као продукт након седнице Скупштине усвојено је посебно **САОПШТЕЊЕ** које је објављено на сајту организације (у рубрици – саопштења). Утисци су да је дискусија имала конструктиван ток, да су чланови Скупштине Удружења исказали професионализам, одговорност за стање у области и меру према реалности друштвеног тренутка. Текст Саопштења је усвојен кроз електронску комуникацију и партиципацију, фактички свих присутних чланова скупштинске седнице одржане у хотелу „Палас“ у Београду.

Искуство организовања седнице Скупштине као засебног догађаја показало се у пракси као веома продуктивно и код чланова Скупштине је изазвало потпуно разумевање и иницирано је да се тако настави и у наредном периоду. Била је ово својеврсна афирмација рада и утицаја Скупштине као најважнијег тела организације.

Управни одбор је, током прошле календарске године одржао две седнице, обе у Београду. Прва седница била је посвећена усвајању програмских активности за текућу годину када су и сумирани резултати рада и финансијски аспекти пословања за 2021. годину. По завршетку седнице која је била заједничка, дакле уз присуство чланова Надзорног одбора, у простору хотела „Палас“ уприличена је и свечаност уручења Републичких награда за добитнике за 2020. годину.

Друга седница УО одржана је у сали РЗСЗ у Београду, септембра месеца и фактички је била припремна седница и за одржавање седнице Скупштине, тада је направљен и пресек реализације програмских садржаја а састанку је присуствовала и Биљана Зековица, помоћница министра МРЗБСП. И том приликом је разматрано стање у области и исказано очекивање да ће се неки актуелни проблеми убрзо решити (најпре се мислило на тешку финансијску ситуацију установа за смештај и могућег угрожавања елементарних потреба корисника на смештају).

Задржана је пракса да се на седнице УО увек позивају Председник Скупштине и Председница Надзорног одбора, што је наишло на одобравање јер се и на овај начин пословање чини транспарентнијим што је свакако један од циљева рада Удружења.

Надзорни одбор је одржао своју редовну, годишњу седницу на којој је разматрао финансијско пословање Удружења у 2021. години. Седница Надзорног одбора је одржана као заједничка са члановима УО.

Веома значајан је рад **Канцеларије Удружења**, почев од подршке реализацији програмских активности па до комуникације са пословном банком, управом за трезор и сарадницима из области, учесницима обука па све до логистичке подршке и другим активности организације. Канцеларија Удружења ради сваким радним даном у времену од 09:00 до 14:00 часова (присутна сарадница), доступан је и мобилни телефон (уз извесна ограничења), факс и мејл организације. Подсећања ради у Канцеларији Удружења ради један сарадник, тачније сарадница у својству секретара Удружења. Рад Канцеларије се и надаље одвија комбиновано, од куће и из пословног простора по потреби.

Видљивост организације је обезбеђена кроз континуиране објаве на интернет страници и Фејсбуку, посећеност оних који прате наше објаве је сасвим солидна а од скора уведена пракса израде Саопштења и посебне рубрике на сајту Удружења (Саопштења за јавност) омогућавају још један вид наше комуникације са професионалном и општом јавношћу.

Подсећамо да је канцеларија Удружења пресељена у **Центар за одојчад, децу и омладину, односно РЈ Дом “Јова Јовановић Змај“**. Изражавамо захвалност и разумевање руководству Центра за одојчад, децу и омладину на обезбеђивању канцеларијског простора нашем Удружењу.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ

Удружење, прошле године, није забележило пројектне активности иако је у сарадњи са партнерима “Шансом“ из Пожаревца учествовало на годишњем конкурс у ОЕБСА. **Програм за иницијативе и развој** ни у 2022. години није дао значајнијих резултата а подсећамо да је намењен групама стручних радника који би, користили референце нашег Удружења и као аутори, учествовали на јавно доступним конкурсима за аплицирање предлозима пројеката.

Сумирајући учинак запослених у установама и организацијама социјалне заштите у условима дуготрајне епидемијске кризе изазване вирусом КОВИД 19, Управни одбор је усвојио посебно **САОПШТЕЊЕ** са изразима разумевања и захвалности свим стручним радницима и запосленима у области на ванредном напору и брзи о корисницима социјалне заштите. Текст **САОПШТЕЊА** је упућен свим чланицама Удружења, дакле ЦСР и установама за смештај корисника а објављен је и на интернет страници организације у јануару, на самом почетку године.

Стручни скупови и иницијативе

Удружење је током претходне године организовало три националне конференције, два округла стола (трибине) и три обуке по акредитованим програмима.

Најпре, истичемо да је **Актив социјалних радника** наставио са веома садржајним радом који је ефектирао организовањем националне конференције **„МОГУЋНОСТИ РАЗВОЈА ПРОФЕСИЈЕ СОЦИЈАЛНОГ РАДА “**, која се одржала на Сребрном

језеру (Велико Градиште) крајем маја прошле године. Овој конференцији је претходио састанак Секретаријата Актива који је одржан у Београду у Центру за породични смештај и усвојење на којем је концептуализован садржај и агенда потоњег саветовања. Овом скупу је присуствовало преко 60 учесника, махом социјалних радника и не само из система социјалне заштите. Конференција је имала динамичан садржај који је омогућио максималан степен интеракције учесника а дискутовало се о перспективама развоја струке, даљим токовима реформе социјалне заштите са посебним фокусом на центар за социјални рад. Током дводневног рада указано је и на нове тенденције развоја социјалног рада у области палијативног збрињавања, злоупотребе дечијег рада и каријерне подршке младима из осетљивих друштвених група. Дотакнуто је и питање положаја аутентичне, еснафске организације социјалних радника и њеног значаја за очување и надоградњу професионалног идентитета.

Конференција која је окупила Центре за пружање локалних услуга социјалне заштите је у сарадњи са Комором социјалне заштите и Центром за развој социјалних услуга „Кнегиња Љубица“ одржана у Крагујевцу у сали Скупштине града домаћина, јуна претходне године. **"ЦЕНТРИ ЗА РАЗВОЈ ЛОКАЛНИХ УСЛУГА – ДОСАДАШЊИ РАЗВОЈ, ИЗАЗОВИ И ПРЕВАЗИЛИЖАЊЕ ПОТЕШКОЋА У РАДУ"** је назив ове веома успешне конференције која је окупила преко 100 учесника била медијски пропраћена и резултирала усвојеним закључцима који су објављени у часопису „Саветовалиште“ у издању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“, децембар 2022, број 24. Широко је спектар учесника од представника пружалаца услуга, преко званичника локалних самоуправа па све до ресорног министарства и оба завода за социјалну заштиту. Указано је на значај Центара за пружање социјалних услуга и на њихову експанзију (присутни у дванаестак локалних самоуправа као посебни ентитети), на трендове пораста броја лиценцираних пружалаца услуга у заједници, на неравномерност развоја и доступност социјалних услуга грађанима у свим општинама, али и на потенцијалне изазове релиценцирања и тешкоће запошљавања потребног броја сарадника. Скуп је наишао на добар одјек и након његовог одржавања настављени су контакти са једним делом учесника који су имали изражен интерес за дефинисањем закључака и контактима са представницима доносиоца одлука, на националном и локалном нивоу у правцу превазилажења тешкоћа у започљавању и финансирању социјалних услуга у заједници. Указано је поново на важност даљег, убрзанијег раста социјалних услуга у заједници јер услуге и сервиси и програми у природном окружењу грађана представљају ресурс без кога центри за социјални рад не могу квалитетно да одговоре на потребе корисника.

Следила је **конференција** у организацији Удружења, Асоцијације ЦСР и Коморе социјалне заштите као својеврсна традиција коју евидентирамо годинама уназад. Скуп је одржан на **Дивчибарама, хотел "Дивчибаре"**, крајем јуна месеца прошле године под називом **"ЗА ЖИВОТ У ЗАЈЕДНИЦИ"** – **изазови деинституционализације и развоја услуга у заједници**. Свакако је реч о најпосећенијем стручном скупу, присуство је узело више од 150 учесника из области социјалне заштите, из центара за социјални рад, установа за смештај и осталих пружалаца услуга из цивилног сектора, представници завода за социјалну заштиту и ресорних министарстава. Фокус је био на

дискусији о процесу деинституционализације и предусловима за боље резултате у повратку корисника са смештаја у заједницу и у успостављању мреже услуга и сервиса у заједници који омогућавају живот у природном окружењу и превенирање смештај у резиденцијелне установе. Социјално предузетништво је виђено као оквир и механизам за задржавање грађана оз осетљивих друштвених група у природном окружењу уз обезбеђење егзистенцијалних услова, посебно за особе са сметњама у развоју и са инвалидитетом. Изражена су очекивања да ће примена Стратегије за деинституционализацију и развој услуга довести до знатно већег обухвата грађана социјалним услугама и сервисима у локалним заједницама али и изражена бојазан да ће обезбеђивање финансијских средстава бити тешкоћа и у наредном периоду.

Удружење је носилац ауторских права, сада већ на три акредитована програма обуке и то „ПЛАНИРАЊЕ СТАЛНОСТИ У ЦСР“ и ”ПОСТУПАЊЕ ЦСР У ОРГАНИЗОВАЊУ ПОМОЋИ И ПОДРШКЕ ПОРОДИЦИ У СЛУЧАЈЕВИМА ПОСТОЈАЊА РИЗИКА ОД ИЗМЕШТАЊА ДЕЦЕ” као и „УНАПРЕЂЕЊЕ ДРУШТВЕНЕ ОДГОВОРНОСТИ У ПРОЦЕСУ АКТИВАЦИЈЕ ОСЕТЉИВИХ ДРУШТВЕНИХ ГРУПА“. Подсећамо да је рад на изради акредитованих програма обуке утановљен стратешки циљ наше организације као механизам утицаја на квалитет укупног стручног рада у области. Током претходне године **бележимо три реализације акредитованих програма обуке**, једна се односила на „Планирање сталности у ЦСР“ и одржана је у **Дољевцу** а две се односе на најновији програм обуке „Унапређење друштвене одговорности у процесу активације осетљивих друштвених група“ који је одржан у **Темерину** и **Врању**. Програм обуке реализован у Темерину је финансиран од стране локалне самоуправе - општине и добар је пример путоказ за иницијативе и других јединица локалне самоуправе.

Друге две реализације (Дољевац и Врање) акредитованих програма обуке у „власништву“ удружења финасијски смо ми подржали на основу одлуке УО о финансијској подршци реализацији наведених програма обуке. У складу са препорукама УО обуке су одржаване у тзв.“малим срединама“ и на тај начин је учесницима обуке било комфорније да узму учешћа а ми смо исказали иницијативу да будемо присутни у срединама широм Србије и на тај начин подижемо нашу видљивост и утицај на квалитет укупног рада у области социјалне заштите.

Обукама је обухваћено преко 60 учесника, махом из система социјалне заштите али и из других структура попут представника послодаваца и социјалних предузетника. Потврђено је опредељење да је концептуализација програма обуке и њихова акредитација а потом и реализација добар механизам утицаја Удружења на токове развоја система социјалне заштите. Наравно не као једини механизам већ баш овако у садејству са другим сегментима наше делатности и програмских оријентација.

У тежњи да будемо присутни као Удружење у што већем броју градова и општина, да фактички 'спустимо' своје активности ка локалу, округу прошле године вредно је забележити и одржавање **два округла стола у Неготину и Крупњу**.

У Неготину је за учеснике из социјалне заштите (Центар за социјални рад и Дом за децу без родитељског старања), полиције, школа и општине **крајем септембра**

конципиран и реализован округли сто на тему „**Могућности и изазови у раду са породицама у ризику од издвајања**“. Присутно је било петнаестак учесника а водитељице (представнице ПЗСЗ) округлог стола су успешно и компетентно реализовале планирани трочасовни садржај рада. И медијски је овај догађај веома добро испраћену локалној ТВ станици и друштвеним мрежама а реакције наших колега и колегиница из Неготина представљају добар путоказ да овакве иницијативе треба наставити.

У **Крупњу** је током новембра месеца 2022. године одржан, у сарадњи са матичним центром за социјални рад, округли сто на тему „**Изазови сигурности и безбедности стручних радника**“. Поред стручних радника из Крупња (ЦСР и Домско одељење за смештај старих), учешће су узеле и колегинице и колеге из Љубовије, Малог Зворника, Осечине и др. Водитељице округлог стола су биле колегинице из РЗСЗ и утисак је да су овакви сусрети са стручним радницима из области социјалне заштите веома ефектни и да су свакако начин охрабрења колегама и колегиницама за непосредни рад са грађанима, корисницима услуга.

Актив социолога је у децембру, на истеку године организовао годишњи сусрет социолога запослених у области социјалне заштите, скуп је одржан у **Београду у сали РЗСЗ**. Присутно двадесетак учесника а у центру пажње су биле активности на успостављању јединственог информационог система и припрема за годишње извештавање о структури корисника и услуга из свих делова система социјалне заштите из ЦСР и установа за смештај корисника.

На иницијативу једног броја наших колегиница и колега а на основу Одлуке Управног одбора у **Крагујевцу, октобра месеца** је конституисана **Радна група за питања бриге о старима**, изабрани су Председник и Заменица Радне групе. Поред низа иницијатива које ће уследити на састанку у Крагујевцу је дискутовано о потреби израде **САОПШТЕЊА** за јавност којом се указује на незавидан положај самохраних старачких домаћинстава на селу али и у урбаним срединама. Текст САОПШТЕЊА је објављен на интернет страници Удружења а новине Удружења пензионера „Глас осигураника“ су објавиле пригодну информацију о формирању наведене Радне групе и о њеним амбицијама и циљевима у перспективи. На овом иницијалном састанку у Крагујевцу дефинисани су и почетни циљеви Радне групе за питања бриге о старима а свакако да постоји тежња да се активније укључимо и допринесемо квалитетнијем окружењу и животу људи трећег доба.

Настављене су и активности на промени медијске слике о области социјалне заштите коју често приказујемо као изазов и тешкоћу у непосредном раду са грађанима.Тим поводом представник Удружења је у сарадњи са другим асоцијацијама, удружењима и Комором социјалне заштите покренуо иницијативу да се постојећа процедура везана за медијске наступе стручних радника промени и да се односи искључиво на инцидентне ситуације. Обезбеђивање сагласности од министарстава за медијски наступ стручних радника приликом рада у заједници ,кампања, најави неких „догађаја“ се сматра непотребним кораком у обављању редовних делатности како центара за социјални рад тако и других пружалаца услуга. У Министарству за бригу о породици и демографији

одржан је и радни састанак на ову тему и министарству је уручена писана иницијатива испред групе професионалних удружења у вези примене процедура око медијских наступа запослених у социјалној заштити.

Управни одбор је установио посебне **ЗАХВАЛНИЦЕ за представнике новинарске професије и медијских кућа**, оних који то завреднују објективним извештавањем и осећајем мере за специфичности социјалног рада. Идеја је да Удружење „позитивним приступом“ утиче на профилисање новинарских текстова и прилога који задовољавају јавност да буде информисана а да ти натписи нису сензационалистички и необјективни и да не представљају непотребне препреке стручним радницима у конкретном раду са грађанима.

У претходном периоду остваривана је сарадња са оба министарства, учествовали смо на неколико радних састанака (нпр. тема активација корисника новчане социјалне помоћи, кампања у јавности за ЦСР..) али смо на неким и (не)очекивано изостајали (нпр. Израда Акционог плана за примену Стратегије о деинституционализацији, иако је у радној групи учествовао завидан број учесника). Забележена је одлична сарадња са Факултетом за медије и комуникацију као и са Високом школом социјалних радника.

Присутствовали смо већем броју скупова од којих издвајамо манифестацију у Тополи „Пети Дечији фестивал“, затим учешће на скупу Колпинг друштва Србије посвећеном палијативном збрињавању, обележавању јубилеја наших установа и сл.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Стручни часопис "**Актуелности**" је наставио са редовним излажењем иако са смањеном учесталости и прошле године је **припремљен двоброј 1-2 /2022** који је из штампе изашао током новембра месеца. Овај, као и претходни бројеви часописа, дистрибуирани су свим чланицама Удружења и постављен је на сајт организације те је и на тај начин доступан стручној јавности. Обилује прилозима који обрађују значајне теме, од приказа распрострањености лиценцираних услуга на територији Републике, до неких резултата из истраживања идентитета професије социјалних радника, па до третманских програма рада са починиоцима насиља у породици. У последње време се бележи интересовање аутора, колега стручних радника за објављивањем текстова и радова у часопису „Актуелности“ који ево већ излази више од две деценије. Јавља се и иницијатива усмерена да се радови у овим неиндексираним часописима у поступку релиценцирања вреднују знатно више од садашњих правила која то дефинишу (посебно када ове чланке упоредимо са неким формалним присуством на неким формама стручног усавршавања). У том случају вероватно би дошло до пораста броја сарадника спремних да пишу и објављују своје ауторске радове из праксе. Традиционално, у овом двоброју објављен је и конкурс за доделу Републичких награда за 2021. годину.

Као продукт спроведеног **истраживања у организацији Актива социјалних радника** од пре неколико година, колегиница **Ива Бранковић** је објавила у

Годишњаку Факултета Политичких Наука (из јуна 2022. рад) прегледни научни чланак суштински базиран на резултатима поменутог истраживања у организацији нашег Удружења. Ово је својеврсна афирмација деловања Удружења у јавном простору што је један од стратешких циљева организације, медијска видљивост и позиционираност.

ДОДЕЛА РЕПУБЛИЧКИХ НАГРАДА

Републичка награда има дугу традицију и одрживост и значајан је подстицај раду појединаца и установа, представља значајан допринос свеукупној афирмацији социјалног рада и социјалне заштите у земљи. Подсећања ради, реч је о награди за ванредне доприносе у области социјалне заштите која траје фактички скоро пола века, а у организацији нашег Удружења је већ скоро тидесет година. Сасвим је сигурно да ово признање које професионалци додељују представља огроман ресурс који би свакако имао основа да се још више унапреди и да Републичке награде добију на још већој важности. Последњих година пристиже знатно мањи број предлога за награде, присутна је и релативизација критеријума који су успостављени што отвара обавезу да у наредном периоду промислимо о неким изменама које би овој награди подигли друштвену вредност.

Почетком 2022. године у марту месецу у хотелу „Палас“ у Београду, уприличена је свечаност уручивања **“ ПОВЕЉА“ добитницима награда за 2020. годину.**

У категорији појединаца **Републичке награде за 2020. добили су:**

ПРВА НАГРАДА "ПОВЕЉА" РАВНОПРАВНО ЈЕ ДОДЕЉЕНА :

КОСТИЋ ДАЈАНИ, соц.радници из ЦСР Стара Пазова

и СЛАЂАНИ МАРАНОВИЋ НИКОЛИЋ, социолошкињи из ГЦ Ниш

У групацији установа и организација **Републичку награду за 2020. годину „ПОВЕЉУ“ добио је:**

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР ОБРЕНОВАЦ.

Марта месеца претходне године а на иницијативу Комисије за доделу Републичких награда и Одлуке Управног одбора Удружења, **Дому за смештај одраслих лица „Трбуње“ у Блацу уручена је посебна ЗАХВАЛНИЦА** за ванредне напоре у периоду епидемиолошке кризе вирусом Ковид 19. Захвалница је наишла на одобравање запослених и руководства Дома у Трбуњу који су на скромној свечаности изразили став да се добијено признање од стране Удружења 'види' и као награда свим установама за смештај корисника у систему.

Прошле године расписан је нови Конкурс за доделу Републичких награда за 2021. годину, пристигли су предлози у обе конкуренције. Конкурс је објављен у часопису „Актуелности“ и ина интернет страници Удружења сагласно Правилнику о додели Републичких награда за ванредне доприносе у социјалној заштити.

ЗАКЉУЧАК

Може се са извесношћу констатовати да је Удружење, током прошле године која је била повољнија и када је у питању дугогодишња епидемиолошка криза, забележило задовољавајући ниво активности, сагласних стратешким опредељењима и циљевима и програмским оријентацијама. Организација бележи континуитет делатности, настоји да остварује своје зацртане стратешке циљеве и мисију у атмосфери када лагано расте свест о значају професионалних удружења а с друге стране општа друштвена клима је оптерећена релативизацијом система вредности „потпомогнута“ и глобалним конфликтима.

Иза нас је година у којој бележимо десетину догађаја које смо организовали, почев од националних конференција, преко округлих столова па до реализације акредитованих програма обуке. Наше активности су биле видљиве и присутне у бројним локалним заједницама (Темерин, Врање, Неготин, Дољевац, Крагујевац, Велико Градиште, Пожаревац, Ваљево-Дивчибаре, Блаце) а велики број учесника присутан на скуповима је фактички покрио скоро сваку општину и град у Србији.

Атмосфера присутна у раду органа и тела Удружења је и надаље конструктивна, транспарентна и омогућава појединачним чланицама (ЦСР и установе и организације, као и пружаоци услуга) и појединцима-стручним радницима иницијативу и професионално уважавање.

Утицај наших активности на доносиоце одлука није у сразмери са нашим очекивањима и то је изазов са којим ћемо се сусрети и у периоду испред нас.